

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö
Vanha talvitie 2-6 A 11
00580 Helsinki
olli.saari@vapaa-ajankalastaja.fi

LAUSUNTO

21.10.2022

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo.mmm@gov.fi

VIITE Lausuntopyyntö maa- ja metsätalousministeriön luonnoksesta asetukseksi kalatalousalueiden yleisavustuksen jakoperusteista vuosina 2023–2027 (VN/25514/2022)

ASIA Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestön (SVK) lausunto esityksestä asetukseksi kalatalousalueiden yleisavustuksen jakoperusteista vuosille 2023–2027

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestön lausunto

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö (SVK) on tutustunut maa- ja metsätalousministeriön (MMM) valmistelemaan luonnokseen asetukseksi kalatalousalueiden yleisavustuksen jakoperusteista vuosina 2023–2027. SVK lausuu asiasta kunnioittavasti seuraavaa.

TAUSTAA

Maa- ja metsätalousministeriä antoi 8.3.2019 kalastuslain 83 §:n 4 momentin nojalla asetuksen kalatalousalueiden valtionavustusten jakoperusteista. Asetus oli voimassa 31.12.2020 saakka ja sitä jatkettiin myöhemmin vuosien 2021 ja 2022 ajaksi.

Asetus säädettiin määräaikaiseksi, koska siinä esitetyllä rahoitusmallilla haluttiin varmistaa kalatalousalueille tasapuolinen rahoitus kalatalousalueiden toiminnan käynnistämisen ja ensimmäisten käyttö- ja hoitosuunnitelmien valmistelun ajaksi. Lisäperusteluna esitettiin tarve saada lisätietoa kalatalousalueiden todellisesta, normaalitoimintaan perustuvasta yleisavustuksen tarpeesta, johon vuosien 2021 ja 2022 katsottiin riittävän. Tämän jälkeen oli tarkoitus siirtyä rahoitusmalliin, jolla voitaisiin ohjata ja kannustaa kalatalousalueita suunnitelmalliseen ja aktiiviseen toimintaan.

Esityksessä ehdotetaan, että vuosina 2023–2027 kalatalousalueiden yleisavustuksena jaettava rahoitus koostuisi perusosasta (75 %), vesi-pinta-alaan pohjautuvasta lisäosasta (20 %), kokonaispinta-alaan pohjautuvasta lisäosasta (5 %) sekä kielilisästä (1 000 €/lisäkieli). Ehdotuksen tavoitteena on turvata kaikille kalatalousalueille riittävä rahoitus kalatalousaluetoimintaan.

Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2023.

Esitetty jakotapa takaa kullekin alueelle kohtuullisen perusrahoituksen hallintoon. Niillä kalatalousalueilla, joilla toiminta-avustus ei kulu kokonaan hallintoon, voi yleisavustusta käyttää joustavasti muuhun lakisääteiseen toimintaan. Vastaavasti ne kalatalousalueet, jotka tarvitsevat lisärahoitusta varsinaiseen toimintaansa, voivat hakea sitä ELY-keskuksilta erityisavustuksena hankkeille.

SUOMEN VAPAA-AJANKALASTAJIEN KESKUSJÄRJESTÖN KANTA

Voimassa olevista jakoperusteista 8.2.2019 antamassa lausunnossaan SVK totesi, ettei näin jäykkää avustusjärjestelmää voida jatkaa kalastonhoitomaksuvaroilla enää vuoden 2020 jälkeen. Koronapandemian sekä muiden viivästymisten vuoksi avustusjärjestelmää jatkettiin vuosien 2021 ja 2022 ajaksi. SVK esitti, että yleisavustuksen jakoperustetta tulee muuttaa kalatalousalueiden aktiiviseen toimintaan kannustavaan suuntaan jo vuoden 2022 avustuksia myönnettäessä.

Nykyisten jakoperusteiden perustelut liittyivät vahvasti kalatalousalueiden toiminnan ja käyttö- ja hoitosuunnitteluun käynnistämiseen. Tämän jälkeen on ollut tarkoitus siirtyä kohti rahoitusmallia, joka kannustaa kalatalousalueita aktiiviseen toimintamalliin. Kalastuslain mukaisesti kalastuksen sekä kalakantojen kehittämistoimenpiteiden tulisi perustua mahdollisimman paljon tutkittuun tietoon. Myös kalastuksen säätelypäätoöksissä tarvitaan tietoa kalakannan tilasta ja kalastuksen rakenteesta. Aktiivisesti toimivat alueet hyödyntävät kalavesien käytössä ja hoidossa tutkittua tietoa sekä suunnittelevat toimenpiteitä tietovajeiden täyttämiseksi. Lisäksi aktiiviset kalatalousalueet hankkivat suuren osan rahoituksestaan omatoimisesti, muun muassa kehittämällä kalastuksen yhtenäislupajärjestelmiä ja myymällä kalastuslupia.

SVK ei näe riittäviä perusteita sille, että nykyisiä kannustamattomia jakoperusteita jatkettaisiin vuosien 2023–2027 ajaksi. Nykyiset perusteet oli aikataulutettu päättyämään samalla, kun käyttö- ja hoitosuunnitelmien oli määrä valmistua.

SVK esittää, että nykyisiä kalatalousalueiden yleisavustuksen jakoperusteita jatketaan vuoden 2023 loppuun saakka, eikä esityksen mukaisesti vuoden 2027 loppuun saakka. Vuoden 2023 aikana tulee valmistella kalatalousalueiden yleisavustuksen jakoperusteiksi aktiiviseen toimintaa kannustavampi avustusmalli. Aktiivisuuteen kannustava avustusmalli tulee ottaa käyttöön vuoden 2024 alusta. Kehitettävässä avustusmallissa tulee edellyttää kalatalousalueilta aktiivisia toimia vapaa-ajan kalatalouden kehittämisstrategian edistämiseksi.

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö ry

Janne Rautanen (valmistelija)
kalatalousasiantuntija

Olli Saari
toiminnanjohtaja